

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. sausio 20 d. Nr. 21R-41 (AG-720/04-2022)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Ingos Lipnickienės (pranešėja), Žydrūno Plytniko (posėdžio pirmininkas) ir Mindaugo Siaurio, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant pareiškėjos mažosios bendrijos „Agiluna“ (duomenys neskelbtini) G. V.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos mažosios bendrijos „Agiluna“ skundą atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja mažoji bendrija (toliau – MB) „Agiluna“ (toliau – ir pareiškėja) prašo Komisijos panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir atsakovė, VMI) 2022 m. lapkričio 16 d. sprendimą Nr. (23.24-08) 327-85767 „Pakeisti sprendimą išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“ (toliau – Sprendimas) ir grąžinti pareiškėjos prašymą nagrinėti iš naujo. Taip pat prašė priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas,

Paaikino, kad su VMI 2021 m. rugsėjo 2 d. sudarė Mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-45064 (toliau – Sutartis), kurioje numatytas mokestinės nepriemokos išdėstymo atidėjimo laikotarpis nuo 2021 m. rugpjūčio 27 d. iki 2022 m. gruodžio 25 d., bendra išdėstyta suma – 77 909,43 Eur, 2022 m. spalio 31 d. dienai likusi nesumokėta suma – 41 532,66 Eur.

Pareiškėja 2022 m. spalio 31 d. pateikė VMI prašymą (toliau – prašymas) pakeisti Sutartį ir 2021 m. rugsėjo 1 d. sprendimą išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą Nr.(23.24-08) 327-43744 (toliau – 2021 m. rugsėjo 1 d. sprendimas), mokėjimus išdėstant iki 2026 m. lapkričio 25 d., kas mėnesį mokant po 865,26 Eur. Prašymą pareiškėja grindė aplinkybėmis dėl išaugusios elektros kainos, išaugusių statybos medžiagų, paslaugų kainų. Nurodė, kad kartu su prašymu buvo pateikti išsamūs rašytiniai įrodymai, pagrindžiantys prašymo pagrįstumą.

VMI, išnagrinėjusi pareiškėjos prašymą, priėmė Sprendimą, kuriuo nepratęsė išdėstymo/atidėjimo laikotarpio. Pareiškėja nesutinka su tokiu VMI Sprendimu, nes, pareiškėjos nuomone, jis priimtas visiškai formaliais pagrindais, atmetinai įvertinus įmonės pateiktus rašytinius įrodymus, kurie įrodo prašymo pagrįstumą, neįsigilinus į susiklosčiusios situacijos esmę ir faktinį pagrindą bei aplinkybes. Pareiškėjos nuomone, VMI turėjo stengtis ir abiem pusėm tinkamu būdu siekti išspręsti susidariusią situaciją, tačiau priėmė ginčijamą Sprendimą, kuriuo atsisakė pratęsti mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo/atidėjimo laikotarpį, dėl ko pareiškėjos finansinė situacija taptų kritiška ir kiltų bankroto grėsmė, o tokiu atveju nebus patenkinti ne tik valstybės turimi kreditoriniai reikalavimai, bet ir kitų kreditorių interesai. Tokiais savo veiksmais VMI pažeidė gero valdymo principą bei savo veiklos tikslus ir principus.

Nurodė, kad Sprendimas grindžiamas VMI Nepriemokų administravimo departamento Mokestinių paskolų sutarčių administravimo skyriaus 2022 m. lapkričio 16 d. išvada Nr. (23.31-08) 326-4466 „Dėl MB „Agiluna“ prašymo pakeisti mokestinės paskolos sutartį“ (toliau – Išvada), su kuria pareiškėja nesutinka. Pareiškėjos nuomone, faktas, kad įmonės pardavimo pajamos paskutiniu laikotarpiu padidėjo ir įmonė nepatyrė nuostolių, savaime nereiškia, jog įmonė neatitinka Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 88 straipsnyje įtvirtintų sąlygų.

Pažymėjo, kad VMI buvo pateikti išsamūs rašytiniai įrodymai, banko sąskaitų išrašai, kasos knyga, pajamos ir išlaidos per paskutinius 3 mėnesius bei kiti rašytiniai dokumentai, kuriuose atsispindi duomenys, jog visos gautos pajamos yra panaudojamos įmonės būtinoms išlaidoms padengti.

Be to, Išvadoje cituojama tik dalis Rekomendacijų 2 priedo 8 punkto. Šiame punkte įtvirtinta daugiau sąlygų, kurios turi būti nustatytos, kad būtų pagrindas atsisakyti tenkinti prašymą. Pabrėžė, kad Mokesčių mokėtojo, turinčio mokestinę nepriemoką, arba asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą, finansinės būklės vertinimo rekomendacijų, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. VA-38 „Dėl Mokesčių mokėtojo, turinčio mokestinę nepriemoką, arba asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą, finansinės būklės vertinimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos) 3 priedo 1 punkte numatyta, jog mokesčių mokėtojo prašymas tenkinamas, jei mokesčių mokėtojas gauna pajamas, tačiau neturi santaupų ir pakankamai lėšų nedelsiant sumokėti mokestinę nepriemoką ar baudą už administracinį nusižengimą. Jeigu jis sumokėtų mokestinę nepriemoką ar baudą už administracinį nusižengimą nedelsiant, jo finansinė būklė taptų kritiška arba jis turėtų didelių sunkumų, vykdydamas kitus savo įsipareigojimus. Pareiškėjos nuomone, VMI akcentuojamas faktas, kad padidėjo pareiškėjos pajamos, nesudaro pagrindo atsisakyti tenkinti prašymo.

Pareiškėja pažymėjo, kad nors jos gaunamos pajamos per paskutinius 3 mėnesius padidėjo, VMI pateikti įrodymai, jog pareiškėjos išlaidos taip pat padidėjusios ir jos finansinė būklė šiuo metu yra tokia, kad nedelsiant sumokėjus mokestinę nepriemoką, ji turėtų didelių sunkumų vykdydama kitus savo įsipareigojimus. Nurodė, kad pareiškėja atitinka abi MAĮ 88 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas sąlygas. Pareiškėja pateikė objektyvius įrodymus, jog ji turės realias galimybes vėliau sumokėti mokestinę nepriemoką. VMI buvo pateiktas paaiškinimas, jog yra sudaryta nekilnojamo turto nuomos ir preliminari turto pirkimo – pardavimo sutartis, pagal kurią pareiškėja gaus pajamas, o pardavus turtą, atsiskaitys su biudžetu galutinai. Kartu su paaiškinimu pridėta ir pati turto nuomos ir preliminari turto pirkimo – pardavimo sutartis. Nurodė, kad esant galimybėms, pareiškėja sutartinius įsipareigojimus įvykdys anksčiau, nes ji pati yra suinteresuota finansinės padėties stabilizavimu (b. l. 1–4).

Pareiškėjos (duomenys neskelbtini) Komisijos posėdyje palaikė skunde išdėstytas aplinkybes ir prašė jį tenkinti. Nesutiko su atsakovės išvada, kad įmonė dirbo pelninga. Vertino, kad dabar situacija yra pasikeitusi, nuo vasaros pabaigos vartojimas sustojo, pajamos krito, metų gale bus nuostoliai. Nurodė, kad netinkamai atsakovė įvertino įmonės finansinę padėtį.

Atsakovė VMI prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėja 2022 m. spalio 31 d. pateikė prašymą pakeisti Sutartį. VMI, išnagrinėjusi pareiškėjos prašymą ir papildomus dokumentus, priėmė Sprendimą nepratęsti Sutarties termino. Sprendimas priimtas remiantis Išvada.

Nurodė, kad su pareiškėjos skundo argumentais nesutinka bei pažymėjo, kad mokesčių administratorius neturi pareigos tenkinti kiekvieno mokesčių mokėtojo prašymo išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo termino. Mokesčių administratorius, įgyvendindamas jam suteiktą diskreciją dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo, mokesčių administratorius turi įvertinti mokesčių surinkimo ir mokestinės nepriemokos išdėstymo tikslus, atsižvelgti į aktualius sprendžiamu klausimu teisės aktuose nustatytus reikalavimus (pvz., MAĮ 88 straipsnio 2, 3 dalys, Taisyklių 18–22 punktai), bendruosius teisės ir gero administravimo, apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principus.

VMI, prieš priimdama Sprendimą, išnagrinėjo pareiškėjos prašymą bei kartu su prašymu pateiktus dokumentus. Įvertinus pateiktus dokumentus konstatavo, kad: piniginės lėšos bankų sąskaitose / kasoje 2022 m. liepos 1 d. buvo 52,62 Eur, 2022 m. spalio 31 d. buvo 956,87 Eur, įplaukos į bankų sąskaitas per minėtą laikotarpį buvo 178 766,88 Eur, išmokos – 177 862,63 Eur; kasos duomenys: įplaukos per laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. spalio 31 d. buvo 120 200,68 Eur, išmokos – 123 422,66 Eur, kasos likutis 2022 m. liepos 1 d. sudarė 8560,12 Eur, 2022 m. spalio 31 d. – 5 338,14 Eur; pareiškėja per laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. spalio 31 d. įmokų į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą sumokėjo 11 762,12 Eur; kreditoriniai įsipareigojimai (tiekėjams) 2022 m. rugsėjo 30 d. buvo 731,86 Eur, iš kurių pradelstų nebuvo; 2021 m., 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. vidutinės mėnesinės pajamos: 2021 m. – 39 058 Eur, 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. – 46 396 Eur. Padidėjimas 18,8 proc.; 2021 m. pareiškėja turėjo 39 366 Eur grynojo pelno, 2022 m. sausio–rugsėjo mėn. – 23 056 Eur pelno; finansinės rizikos ir likvidumo koeficientai: 2 geri, 2 patenkinami, 1 nepatenkinamas. Įvertinus pareiškėjos duomenis, prašymas netenkinamas, nes analizuojamu laikotarpiu pareiškėja į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą pervedė mažiau nei 10 procentų visų gautų įplaukų, pardavimo pajamos padidėjo, pareiškėja dirba pelningai, neturi pradelstų debitorinių įsipareigojimų.

VMI teigimu, nors pareiškėja skunde nurodo, kad padidėjo ne tik pajamos, bet ir išlaidos, tačiau pagal prie prašymo pateiktą pajamų ir išlaidų detalizaciją už laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. lapkričio 31 d., matyti, kad pareiškėja turėjo 196 028,65 Eur pajamų, 183 489,96 Eur išlaidų, t. y. pajamos buvo didesnės nei išlaidos, todėl, VMI vertinimu, pareiškėja neįrodė sunkios finansinės būklės.

Pareiškėja skunde teigia, kad jos finansinė padėtis sudėtinga, tačiau remiasi abstrakčiais teiginiais, vardija pateiktų dokumentų pavadinimus, bet nenurodo jokių konkrečių duomenų. Pareiškėja nurodo, kad mokesčių administratorius turėjo tenkinti prašymą pagal Rekomendacijų 3 priedo 1 punktą, tačiau minėtas punktas taikomas fiziniams, o ne juridiniams asmenims.

Pažymėjo, kad piniginių lėšų panaudojimo eiliškumą nustato Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.930¹ straipsnis, pagal kurį skolininkas, kuris neturi pakankamai lėšų visiems pareikštiems reikalavimams patenkinti, privalo atsiskaitymus atlikti pagal CK 6.930¹ straipsnyje reglamentuotą atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumą. Pagal VMI turimus duomenis akivaizdu, kad pareiškėja stengėsi atsiskaityti su kitais kreditoriais, galimai pažeisdama CK 6.930¹ straipsnyje nustatytą mokėjimų eiliškumą, tuo pačiu, VMI, kaip kreditoriaus, interesus, todėl pareiškėjos teiginys, kad visos gautos pajamos buvo panaudojamos pareiškėjos būtinosioms išlaidoms padengti, nesudarė pagrindo tenkinti prašymo (b. l. 31–34).

Skundas atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Sprendimo, kuriuo VMI nusprendė netenkinti pareiškėjos prašymo ir nepratęsti Sutarties išdėstymo / atidėjimo laikotarpio, teisėtumo.

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, kad pareiškėja VMI pateikė prašymą, kuriuo prašė pakeisti Sutartį, kurios neapmokėtas likutis 41 532,66 Eur. Šią sumą prašė išdėstyti nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2026 m. lapkričio 30 d. pagal prašyme nurodytą grafiką. Nurodyta įsiskolinimo priežastis – išaugusios elektros kainos, išaugusios statybinių medžiagų, paslaugų kainos. Įmonė investavo į gyvenamojo namo statybą, kurią parduoda išperkamosios nuomos būdu. Tačiau investicija pabrango, dėl to įmonė susidūrė su apyvartinių lėšų stygiumi. Informacija apie įsiskolinimus bei kita informacija pateikiama prie prašymo (b. l. 35). Su prašymu buvo pateikti ir papildomi dokumentai (b. l. 38–121).

VMI Išvadoje, kuria grindžiamas Sprendimas, nurodė, kad, vadovaudamasi MAĮ 88 straipsniu, Taisyklėmis ir Rekomendacijomis išnagrinėjo pareiškėjos prašymą su priedais ir iš kitų šaltinių surinktą informaciją, nustatė: piniginės lėšos bankų sąskaitose/kasoje 2022 m. liepos 1 d. buvo 52,62 Eur, 2022 m. spalio 31 d. buvo 956,87 Eur, įplaukos į bankų sąskaitas per laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. spalio 31 d. buvo 178 766,88 Eur, išmokos – 177 862,63 Eur; kasos duomenys: įplaukos per laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. spalio 31 d. buvo 120 200,68 Eur, išmokos – 123 422,66 Eur, kasos likutis 2022 m. liepos 1 d. 8 560,12 Eur, 2022 m. spalio 31 d. – 5 338,14 Eur; pareiškėja per laikotarpį nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. spalio 31 d. įmokų į

biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą sumokėjo 11 762,12 Eur. Tai sudarė 3,9 proc. visų įplaukų per banką; kreditoriniai įsipareigojimai (tiekėjams) 2022 m. rugsėjo 30 d. buvo 20 063,75 Eur, iš kurių nesuėjęs terminas – 3 967,32 Eur (19,8 proc.), vėluojama – 16 096,43 Eur (80,2 proc.); debitoriniai įsipareigojimai 2022 m. rugsėjo 30 d. buvo 731,86 Eur, iš kurių pradelstų nebuvo; 2021 m., 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. vidutinės mėnesinės pajamos: 2021 m. – 39 058 Eur, 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. – 46 396 Eur. Padidėjimas 18,8 proc., 2021 m. turėjo 39 366 Eur grynojo pelno, 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. – 23 056 Eur pelno; finansinės rizikos ir likvidumo koeficientai: 2 geri, 2 patenkinami, 1 nepatenkinamas. Įvertinus pareiškėjos duomenis, prašymas netenkintinas, kadangi analizuojamu laikotarpiu pareiškėja į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą pervedė mažiau nei 10 procentų visų gautų įplaukų (Rekomendacijų 3 priedo 13 punktas), pardavimo pajamo padidėjo, pareiškėja dirba pelningai, neturi pradelstų debitorinių įsipareigojimų (Rekomendacijų 2 priedo 8 punktas). Vadovaujantis MAĮ 88 straipsniu, Taisyklėmis bei Rekomendacijomis, siūloma netenkinti pareiškėjos prašymo: nepakeisti Sutarties ir 2021 m. rugsėjo 1 d. sprendimo (b. l. 8–9).

VMI Sprendimu, vadovaudamasi MAĮ 88 straipsniu ir 14 straipsnio 7 dalimi, Taisyklėmis, remdamasi Išvada, nusprendė nepakeisti 2021 m. rugsėjo 1 d. sprendimo bei Sutarties ir neišdėstyti pareiškėjos mokestinės nepriemokos sumokėjimo pareiškėjos nurodytam laikotarpiui (b. l. 5–6).

Pareiškėja su Sprendimu nesutinka, prašo jį panaikinti. Pareiškėjos teigimu, Sprendimas priimtas visiškai formaliais pagrindais, atmestinais įvertinus pateiktus rašytinius įrodymus, kurie įrodo prašymo pagrįstumą, neįsigilinus į susiklosčiusios situacijos esmę ir faktinį pagrindą bei aplinkybes.

GINČUI TAIKYTINOS MAĮ, Taisyklių ir Rekomendacijų nuostatos.

Mokesčių mokėtojo teisė į mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimą ir (arba) išdėstymą įtvirtinta MAĮ 88 straipsnyje, kurio 1 dalyje nustatyta, mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą finansų ministro nustatyta tvarka mokesčių administratorius gali atidėti arba išdėstyti. Mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas arba išdėstomas mokesčių administratoriaus sprendimu. Šio sprendimo pagrindu sudaroma mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus mokestinės paskolos sutartis. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad sprendimas atidėti mokestinės nepriemokos mokėjimą ar jį išdėstyti gali būti priimtas tik nustačius, kad nedelsiant ją sumokėjus mokesčių mokėtojo finansinė būklė taptų kritine arba mokesčių mokėtojas turėtų didelių sunkumų vykdydamas kitus savo finansinius įsipareigojimus, tačiau šios mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiktų jam galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau.

Aiškinant minėtas MAĮ 88 straipsnio nuostatas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad sprendimas dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo ar išdėstymo gali būti priimtas tik esant dviem sąlygom: 1) kai nustatoma, jog nedelsiant sumokėjus mokesčio nepriemoką mokesčių mokėtojo finansinė būklė taptų itin sunki arba jis turėtų didelių sunkumų vykdydamas kitus savo finansinius įsipareigojimus; taip pat 2) kai nustatoma, jog mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiks mokesčių mokėtojui galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau. Taip pat LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo instituto paskirtis yra užtikrinti įmonių veiklos tęstinumą, todėl esminis kriterijus, kurį turi įvertinti mokesčių administratorius, yra įmonės mokumo palaikymas, kuris vėliau leistų įmonei visiškai įvykdyti mokestinę prievolę (LVAT 2011 m. gruodžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A575-3585/2001, 2016 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3250-575/2016, 2018 m. gegužės 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-876-556/2018).

Taisyklės reglamentuoja prašymo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą ar administracinį teisės pažeidimą mokėjimą pateikimą ir nagrinėjimą, sprendimo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą priėmimą ir vykdymą, sprendimo atidėti arba išdėstyti baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą priėmimą ir vykdymą supaprastinto proceso tvarka, mokestinės paskolos sutarties sudarymo ir vykdymo sąlygas, sprendimo pakeisti mokestinės paskolos sutartį ir ją nutraukti priėmimą (Taisyklių 1 punktas).

Taisyklių 7 punkte nustatyta, kad priimant sprendimą atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą, vertinama mokesčių mokėtojo arba

asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą finansinė būklė pagal Mokesčių mokėtojo finansinės būklės vertinimo rekomendacijas, nustatytas centrinio mokesčių administratoriaus.

Pagal Taisyklių 19 punktą mokesčių mokėtojas prie prašymo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą turi pridėti centrinio mokesčių administratoriaus nustatytus dokumentus, kuriais apibūdinama mokesčių mokėtojo finansinė būklė ir kuriais pagrindžiami prašyme nurodyti duomenys ir aplinkybės.

Rekomendacijos nustato mokesčių mokėtojo, turinčio mokestinę nepriemoką, arba asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą, finansinės būklės vertinimo kriterijus, mokesčių administratoriui priimant sprendimą atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą (Rekomendacijų 1 punktą).

Mokesčių mokėtojų, turinčių mokestinę nepriemoką – juridinių asmenų finansinės būklės vertinimas reglamentuotas Rekomendacijų 4–13 punktuose. Rekomendacijų 17 punkte nustatyta, kad apskaičiuavus finansinius koeficientus pagal Rekomendacijų 1 priedą „Finansinės rizikos ir likvidumo koeficientai“ bei atlikus vertinimą pagal Rekomendacijų 2 priedo „Mokesčių mokėtojo – juridinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai ir jų vertinimo rezultatai“ kriterijus ir nenustačius aplinkybių, dėl kurių prašymas atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinę nepriemoką negali būti tenkinamas, yra skaičiuojamas Rekomendacijų 4 priede „Mokesčių mokėtojo – juridinio asmens finansinių rodiklių susiejimas su prašomu mokestinės nepriemokos sumokėjimo laikotarpiu“ nurodytas rodiklis.

Rekomendacijų 16 punkte nustatyta, kad galimi juridinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai ir jų vertinimo rezultatai pateikti 2 priede: „Mokesčių mokėtojo – juridinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai ir jų vertinimo rezultatai“.

Rekomendacijų 2 priede „Mokesčių mokėtojo – juridinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai ir jų vertinimo rezultatai“ nurodyti kriterijai, kuriuos nustatius galimas rezultatas – tenkinti, tenkinti su papildoma sąlyga, netenkinti.

Nagrinėjamu atveju Išvadoje nustatyta, jog pareiškėjos prašymas netenkinamas pagal Rekomendacijų 2 priedo 8 bei 3 priedo 13 punktus.

Rekomendacijų 2 priedo 8 punkte nustatytas kriterijus – „Mokesčių mokėtojas deklaruoja pelningą veiklą; neturi pradelstų debitorinių įsiskolinimų; teikia prašymą dėl deklaruojamų mokesčių mokestinės nepriemokos atidėjimo ir (ar) išdėstymo, motyvuotai nenurodydamas jos susidarymo priežasčių“, kurio rezultatas – netenkinti.

Rekomendacijų 2 priedo 13 punkte nustatytas kriterijus – „Mokestinės nepriemokos, kurios mokėjimą prašo atidėti ir (ar) išdėstyti, susidarymo laikotarpiu, mokesčių mokėtojas vykdė atsiskaitymus su kitais kreditoriais, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.9301 straipsnyje numatyto atsiskaitymo grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumo. Analizuojamu laikotarpiu mokesčių mokėtojas į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą pervedė mažiau nei 10 procentų visų gautų įplaukų“, kurio rezultatas – netenkinti. Taigi, darytina išvada, jog nustatius šiuos kriterijus, prašymo išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą vertinimo rezultatas – netenkinti prašymo yra teisėtas ir pagrįstas. Konkrečių argumentų, ginčijant minėtus kriterijus pareiškėja neišdėstė. Pažymėtina, kad nors Išvadoje nurodoma, kad remiamasi Rekomendacijų 3 priedo 13 punktu, tačiau, įvertinus tai, jog pareiškėja yra juridinis asmuo, taikytinas Rekomendacijų 2 priedas ir pagal turinį matyti, jog atsakovė ir rėmėsi minėto priedo punktu. Komisija tai vertina kaip korekcinio pobūdžio neatitiktį, kuri neturi teisinės reikšmės šiai bylai.

Pareiškėja, nesutikdama su Sprendimu, remiasi Rekomendacijų 3 priedo 1 punktu, tačiau Rekomendacijų 3 priedas „Mokesčių mokėtojo – fizinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai“ taikomas fiziniams, o ne juridiniams asmenims, todėl, darytina išvada, kad vertinti pareiškėjos prašymą, vadovaujantis Rekomendacijų 3 priedu, nėra teisinio pagrindo. Taigi, Komisija dėl šių argumentų plačiau nepasisakys.

Pažymėtina, kad skunde pareiškėja nurodo, jog atitinka abi MAĮ 88 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas sąlygas, tačiau remiasi abstrakčiais teiginiais, nenurodo jokių konkrečių duomenų, kurių VMI, nagrinėdama prašymą, neįvertino.

Be to, ir pareiškėjos argumentai, kad vasaros pabaigoje apyvarta krito ir metų gale bus nuostoliai, nekeičia šios bylos esmės, nes pareiškėja prašymą pateikė 2022 m. spalio 31 d., todėl atsakovė neturėjo teisinio pagrindo vertinti paskutinio metų ketvirčio duomenų. Apskritai pareiškėja nurodytoms aplinkybėms pagrįsti jokių duomenų nepateikė. Kitų duomenų, kuriuos paneigtų VMI išvadas, nepateikė.

Išanalizavus Išvados, kurios pagrindu priimtas Sprendimas, turinį, matyti, jog mokesčių administratorius išnagrinėjo pareiškėjos prašymą su priedais ir iš kitų šaltinių surinktą informaciją. Komisijos vertinimu, Išvadoje pateikta išsami pareiškėjos finansinės būklės analizė, įvertinta turtinė padėtis, gautos pajamos, banko sąskaitų įplaukos, piniginių lėšų likutis banko sąskaitoje, kreditoriniai ir debitoriniai įsipareigojimai, gautos paskolos ir kt. Taigi, Išvadoje išsamiai išdėstyti argumentai ir motyvai, kuriais remiantis Išvada yra grindžiama ir kurių pagrindu, nustatyti Rekomendacijų 2 priedo 8 ir 13 punktų kriterijai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nepagrįsti pareiškėjos skundo argumentai, jog Sprendimas priimtas visiškai formaliais pagrindais, atmestinais įvertinus pateiktus rašytinius įrodymus, nes Išvadoje nustatytos aplinkybės, kurios, kaip minėta, yra skundžiamo Sprendimo sudėtinė dalis, tai paneigia. Komisijos vertinimu, Išvada ir Sprendimas, priimti išsamiai įvertinus pareiškėjos prašymą. Pareiškėja duomenų, kurių VMI nebūtų vertinusi, nepateikė. Be to, ir konkrečių argumentų, kurių duomenų VMI neįvertino ar netinkamai įvertino, nenurodė.

Pareiškėja skunde nurodo, kad nors jos gaunamos pajamos per paskutinius 3 mėnesius padidėjo, mokesčių administratoriui pateikti įrodymai, jog jos išlaidos taip pat padidėjusios ir jos finansinė būklė šiuo metu yra tokia, kad nedelsiant sumokėjus mokestinę nepriemoką ji turėtų didelių sunkumų vykdydama kitus savo įsipareigojimus.

Atsakydama į šiuos argumentus, Komisija atkreipia dėmesį, kad pagal teismų formuojamą praktiką vien tik konstatavimas aplinkybės, kad nedelsiant sumokėjus mokestinę nepriemoką mokesčių mokėtojo finansinė padėtis gali tapti kritine, nėra absoliutus pagrindas atidėti ar išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą, o yra saistomas ir antrosios sąlygos, reikalaujančios mokesčių mokėtojui įrodyti, kad jis turi realių galimybių atsiskaityti per prašomą suteikti mokestinės nepriemokos atidėjimo laikotarpį (LVAT 2011 m. gruodžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A575-3585/2011, 2011 m. rugsėjo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-2139/2011).

Pažymėtina, kad pirmiau nurodytos teisės normos įtvirtina aiškią mokesčio mokėtojo pareigą pateikti įrodymus, patvirtinančius tokio prašymo pagrįstumą. Taigi, pagrindinė pareiga įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžiamas prašymo išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą pagrindas, tenka pareiškėjui, tuo tarpu mokesčio administratoriaus įrodinėjimo pareiga yra daugiau papildomo pobūdžio (LVAT 2014 m. vasario 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-220/2014). Mokesčių mokėtojas, teikiantis mokesčių administratoriui prašymą dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo pagal MAĮ 88 straipsnį, prašo taikyti jo atžvilgiu tam tikrą išimtį iš mokesčių mokėjimo visuotinio privalomumo principo, kuriuo remiantis kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos (MAĮ 8 straipsnis) (LVAT 2020 m. liepos 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A1585-602/2020).

Komisijos vertinimu, priimant ginčijamą sprendimą, buvo išsamiai įvertinta pareiškėjos finansinė būklė, analizuojant pareiškėjos pateiktus duomenis. VMI ginčijamą sprendimą priėmė pagrįstai ir motyvuotai, neviršydamas savo kompetencijos, nepiktnaudžiavo jai suteiktais įgaliojimais, o tinkamai įgyvendino MAĮ 88 straipsnyje įtvirtintą teisę. Aplinkybių, kad ginčijamu sprendimu būtų pažeisti teisės aktų reikalavimai ar bendrieji teisės ir gero administravimo bei apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principai, byloje nenustatyta.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nurodyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas jo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, taip pat administracinio sprendimo motyvai.

Šiuo aspektu aktuali ir LVAT praktika, aiškinanti iki 2020 m. spalio 31 d. galiojusio VAI 8 straipsnio nuostatas (dabar galiojančio VAI 10 straipsnis).

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad VAI 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010 m. spalio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1037/2010 ir kt.). Pagal suformuotą LVAT praktiką nuostata, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, įpareigoja viešojo administravimo subjektus motyvuoti priimamus sprendimus, t. y. pagrįsti nustatytais objektyviais duomenimis (faktais) ir konkrečiai nurodytomis atitinkamų teisės aktų normomis. Teisinio bei faktinio pagrindimų nebuvimas yra esminis trūkumas ir esminis VAI 8 straipsnio pažeidimas bei, kaip savarankiškas pagrindas, suponuoja skundžiamo sprendimo naikinimą (2015 m. kovo 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-692-556/2015).

Kaip matyti, skundžiamame sprendime nurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas – MAĮ 88 straipsnis ir 14 straipsnio 7 dalis, Taisyklės, Išvada, Sprendimas pagrįstas objektyviais duomenimis ir teisės aktų normomis, taikomos priemonės motyvuotos, sprendime aiškiai išdėstytos faktinės aplinkybės, jos susietos su taikomomis teisės normomis. Komisijos vertinimu, Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose keliamus esminius motyvavimo reikalavimus.

Atsižvelgdama į tai, kas anksčiau išdėstyta, Komisija prieina prie išvados, kad VMI tinkamai įvertino ginčui reikšmingas aplinkybes, nurodė išsamius faktinius bei teisinius Sprendimo priėmimo pagrindus, tinkamai taikė bei aiškino ginčo santykį reglamentuojančias teisės normas ir priėmė teisėtą Sprendimą, kurio keisti ar naikinti, skunde nurodytais argumentais, nėra teisinio pagrindo, todėl pareiškėjos skundas atmestinas.

Netenkinus pareiškėjos reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir pareiškėjos išvestinio reikalavimo įpareigoti prašymą nagrinėti iš naujo.

Pabrėžtina, kad šis Komisijos sprendimas nėra kliūtis pareiškėjai su naujomis aplinkybėmis bei naujais įrodymais kreiptis į VMI, teikiant atskirą prašymą. Kaip minėta, pareiga pagrįsti teikiamą prašymą tenka pareiškėjai.

Be to, pareiškėja prašo priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas. Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 5 dalį, Komisija ir jos teritoriniai padaliniai, nagrinėdami skundus (prašymus), nei žalos, nei bylos šalių turėtų išlaidų atlyginimo klausimų nesprenžia. Taigi, pareiškėjos prašymas priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas negali būti tenkinamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos mažosios bendrijos „Agiluna“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Inga Lipnickienė

Mindaugas Siaurys